

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 890/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen terapiatakuun toteuttamisen aikataulusta ja rahoituksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sari Sarkomaan /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 890/2020 vp:

Miten hallitus aikoo toteuttaa Terapiatakuu-kansalaisaloitteen tavoitteen perustason mielenterveyspalveluiden vahvistamisesta osana hallitusohjelman mukaista hoitotakuuta siten, että turvataan riittävä pysyvä rahoitus molemmille uudistuksille,

aikooko hallitus valmistella Terapiatakuu-kansalaisaloitteen mukaisen terveydenhuoltolain muutoksen,

milloin hallitus tuo eduskuntaan esityksen, jossa toteutetaan Terapiatakuu-aloitteen tavoite,

miten hallitus aikoo toteuttaa Terapiatakuu-aloitteen mukaisen uudistuksen,

milloin hallitus tuo eduskuntaan hoitotakuulain uudistamisesityksen, jossa säädetään Marinin hallitusohjelman mukaisesta nopeammasta hoitoon pääsystä,

mikä on virkamiesten kustannusarvio hallitusohjelman mukaisen hoitotakuun toteuttamisesta ja

mitä tarkoittaa hallituksen linjaus perusterveydenhuollon hoitotakuun toteuttamisesta osana tuottavuuskokonaisuutta sekä EU:n elpymisrahaa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmaan kirjattu mielenterveysstrategia julkaistiin helmikuussa 2020. Siinä linjataan mielenterveyshäiriöiden hoidossa keskeiseksi palvelujen yhteistoinnallisuus, perustason vahvistaminen ja näyttöön perustuvien menetelmien tuominen perustasolle käyttöön. Jotta ehkäisevä työ ja hoito olisi oikein kohdistuvaa ja oikea-aikaisesti toteutettua, tarvitaan perustasolle erikoissairaanhoidon tuki ja ohjaus, ja palvelut on sovittava yhteen konkreettisilla yhteistyömuodoilla. Mielenterveysstrategian periaatteiden mukainen palvelujärjestelmän yhteistoiminta on kuvattuna terveydenhuoltolakiin perustuvissa Yhtenäisissä kiireettömän hoidon perusteissa (STM 2019:2).

Mielenterveysstrategian mukaista palvelujen kehittämistä toteutetaan osana Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaan on vuodelle 2020 (3 vuoden siirtomääräraha) käytettävissä 70 miljoonan euron määräraha. Mielenterveyshäiriöiden hoitoon liittyvät toimenpiteet ja niiden painotus vaihtelevat alueittain. Kuitenkin kaikkien alueiden hankkeissa toteutetaan psykososiaalisten menetelmien saatavuuden parantaminen nuorten perustason palveluissa. Lisäksi Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaan kytkeytyvällä sote-rakennemuutoksen valtionavustuksella rahoitettiin 2 miljoonalla eurolla Helsingin yliopistollisen sairaalan erityisvastuualueella ”Terapiat perustasolle” -hanketta, jonka tarkoituksena on matalan kynnyksen vaikuttavien psykososiaalisten hoitojen laaja tarjonta perustasolta. Hankkeen kohteena olevan erityisvastuualueen väestö on yli 2 miljoonaa suomalaista. Hanke on rakennettu skaalautuvaksi uusille alueille. Vuonna 2021 on tarkoitus toteuttaa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman täydentävä valtionavustushaku. Hallitusohjelmaan sisältyy myös mielenterveys- ja päihdepalvelujen lainsäädännön uudistaminen palvelujärjestelmän vahvistamiseksi.

Valmistelua hallituksen esitykseksi terveydenhuoltolain 51§:n muutokseksi jatketaan. Tarkoitus on tiukentaa perusterveydenhuollon kiireettömän avosairaanhoidon hoitotakuu 7 vuorokauteen. Perusterveydenhuollon hoitoon pääsy koskee sekä fyysisiä että psyykkisiä terveysongelmia koskevaa hoitoa. Valmistelussa otetaan huomioon väestön tämänhetkinen hoidon tarve ja koronapandemian aikana perusterveydenhuollon käytännöissä tapahtunut muutos, kuten esimerkiksi vastaanotto toiminnan tiimimallien yleistyminen ja etävastaanottojen lisääntyminen. Edellä mainitut tekijät vaikuttavat hoitotakuun tiukentamisen kustannuksiin. Hallituksen esityksen vaikutusarviointi, mukaan lukien kustannusten arviointi julkaistaan esityksen yhteydessä. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnan kevätistuntokaudella 2021.

Perusterveydenhuollon saatavuuden parantamiseksi terveydenhuollon toiminnan uudistuksia tuetaan, kuten edellä on mainittu, mm. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman alueellisten hankkeiden kautta. Moniammatillisuuden, digitalisaation sekä etävastaanottojen parempi hyödyntäminen edistävät perustason hoidon saatavuutta ja varmistavat potilaiden tarpeenmukaisen hoitoon pääsyn. EU:n elpymisrahaa tullaan käyttämään mm. sosiaali- ja terveydenhuollon toimintojen kehittämiseen. Hoitovelan purun toimenpiteet ovat siten samat tai samansuuntaiset kuin toimenpiteet, jotka mahdollistavat sen, että terveydenhuolto pystyy jatkossa huolehtimaan tiukennetun hoitotakuun toteutumisesta.

Helsingissä 14.12.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru